

NORGES HØYESTERETT

Den 18. november 2016 avsa Høyesterett dom i

HR-2016-2344-A, (sak nr. 2016/166), sivil sak, anke over dom,

HR-Revisjon AS

Per Ola Klæt Galaasen

Visse forsikringsgivere v/Lloyd's of
London v/Lloyd's generalagent i Norge

Espen Kønnæs

(advokat Terje Granvang – til prøve)

mot

Grue Sparebank

(advokat Leif Petter Madsen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bull**: Saken gjelder revisors informasjonsansvar overfor tredjepart. Spørsmålet er om en sparebank som investerte i et aksjeselskap blant annet på grunnlag av et brev forfattet av selskapets revisor, kan kreve tapet av investeringen erstattet av revisoren, jf. revisorloven § 8-1.
- (2) Glåma Bygg AS, tidligere Flisa Bygg AS og heretter omtalt som Glåma Bygg, ble stiftet i 1988 med hovedkontor i Grue kommune. Selskapet drev virksomhet som byggentreprenør.
- (3) Inntil 2011 var Glåma Bygg heleid av Glåma Holding AS, hvor daglig leder i Glåma Bygg, Geir Håvard Liengen, var majoritetseier. Valgt revisor for Glåma Bygg var fra stiftelsen av selskapet HR-Revisjon AS ved statsautorisert revisor Per Ola Galaasen.
- (4) Glåma Bygg hadde i henhold til regnskapet overskudd i 2007 og 2008, men underskudd i årene 2009 til 2012. Egenkapitalen var positiv disse årene, men så lav som 505 348 kroner ved utgangen av 2010 i henhold til det reviderte regnskapet for det året.
- (5) Grue Sparebank var selskapets faste bankforbindelse fra omkring 2001/2002. Per 20. juni 2011 hadde Glåma Bygg en samlet kredittramme i banken på 30 800 000 kroner, og kredittrammen var i det alt vesentlige utnyttet.
- (6) Glåma Bygg slet med dårlig lønnsomhet og manglende likviditet. Sommeren 2011 gikk selskapet til banken for å finansiere videre drift. Banken vurderte tre muligheter: Avslag på økt kredittramme, utvidelse av kredittrammen med 10 millioner kroner eller tilførsel av

ny aksjekapital. Et avslag ville føre til at Glåma Bygg gikk konkurs på grunn av manglende likvider. Følgen av en konkurs ville bli tap av 75 arbeidsplasser, tap av lokal kompetanse, følgetap for lokalt næringsliv og privatpersoner, og et betydelig økonomisk tap samt omdømmetap for Grue Sparebank.

- (7) Banken bestemte seg i styremøte 21. juni 2011 for å tegne aksjer i Glåma Bygg for 700 000 kroner med overkurs på 9 300 000 kroner. Banken hadde da under styremøtet mottatt et brev forfattet av selskapets revisor Galaasen som lød slik:

"Vi viser til foreløpig regnskapsutkast for 2010. Regnskapet viser et underskudd på kr. 6.203.021. I regnskapet er hensyntatt konsernbidrag fra morselskapet på kr 2.700.000. Videre er det foretatt en nedvurdering av i hovedsak damprosjektet samt en tilleggsavsetning på tap på fordringer på samlet kr. 3.000.000.

Det gjenstår endelig avstemming av leverandører fra selskapets side. Det er ikke foretatt en endelig skatteberegning. Det gjenstår også arbeide knyttet opp mot endelig vurdering av varer i arbeide. Etter en gjennomgang med selskapets ledelse i går forventes det at det ikke ligger noen store overraskelser ved endelig gjennomgang av regnskapsdokumentasjonen for 2010 og bilag i 2011 som kan påvirke 2010-regnskapet.

Vi forventer at vår revisjon vil være gjennomført i uke 27, forutsatt at selskapet da har avsluttet sitt avstemmingsarbeide."

- (8) Brevet var adressert til Glåma Bygg.
- (9) I tillegg til revisors brev fikk Grue Sparebank seg forelagt et foreløpig resultatregnskap for 2010 som viste et negativt årsresultat på 6 203 021 kroner og en positiv egenkapital på 429 645 kroner. Kundefordringene i balansen, som inkluderte varer i arbeid/prosjekter, utgjorde 53 473 999 kroner i dette foreløpige regnskapet.
- (10) Det fremgår av vedtaket i bankens styre og en aksjonæravtale som ble inngått, at banken hadde til hensikt å selge aksjene så snart det var økonomisk forsvarlig.
- (11) Grue Sparebank overførte 5 000 000 kroner til Glåma Bygg 23. juni 2011 og ytterligere 4 999 500 kroner 29. juni 2011.
- (12) Aksjeemisjonen ble vedtatt på ordinær generalforsamling i Glåma Bygg 11. juli 2011. Der ble også det reviderte regnskapet for 2010 godkjent. Egenkapitalen var her korrigert til 505 348 kroner og underskuddet til 6 127 318 kroner. Kundefordringer var oppført med 51 056 973 kroner. Revisjonsberetningen for 2010 ble avgitt samme dag. Beretningen ga uttrykk for at årsregnskapet ga et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2010, og at regnskapet var i samsvar med lovens regler og god regnskapsskikk.
- (13) Den økonomiske utviklingen i Glåma Bygg ble ikke som man hadde håpet. Årsresultatet for 2011 var et underskudd på 4 828 577 kroner. Egenkapitalen var økt til 5 676 271 kroner. De samlede kundefordringene var økt fra om lag 51 millioner kroner til i overkant av 56 millioner kroner. Med unntak for skattetrekksmidler ble det igjen avgitt en "ren" revisjonsberetning.
- (14) Forholdene ble ikke bedre i 2012. I slutten av september 2012 gikk Grue Sparebank inn med ytterligere 9 999 500 kroner i aksjekapital etter en ny rettet emisjon.

- (15) Regnskapet for 2012 ble gjort opp med et underskudd på 54 361 708 kroner. Revisor hadde gjennomgått regnskapet, men avga ikke revisjonsberetning. Glåma Bygg begjærte oppbud 18. mars 2013, og konkurs ble åpnet samme dag. Banken tapte sin investering.
- (16) Grue Sparebank gikk deretter til søksmål mot statsautorisert revisor Galaasen, HR-Revisjon AS og deres forsikringsgiver, Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Quality Broker AS, og krevde tapet erstattet. Banken anførte at revisor skulle ha avdekket uriktige anslag over aktivert dekningsbidrag knyttet til ikke-fakturerte beløp på prosjekter, i regnskapssammenheng omtalt som "varer i arbeid". Spesielt for investeringen i 2011 hevdet banken at revisors brev 21. juni 2011 hadde vært avgjørende for bankens beslutning om å investere.
- (17) Sør-Østerdal tingrett, som var satt med fagkyndige meddommere, avsa 15. oktober 2014 dom med slik domsslutning:
- "1. **HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Galaasen og Lloyd's of London v/Quality Broker AS frifinnes.**
 2. **Grue Sparebank dømmes til å erstatte sakens omkostninger til HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Galaasen og Lloyd's of London v/Quality Broker AS med 1 180 237,80 – enmillionetthundreogåttitusenohundreogtrettisju80/100 – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse."**
- (18) Grue Sparebank anket dommen til Eidsivating lagmannsrett. Lagmannsretten, som også var satt med fagkyndige meddommere, avsa 9. november 2015 dom med slik domsslutning:
- "1. **HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Klæt Galaasen og Visse forsikringsgivere v/Lloyds of London c/o Quality Bank [skal være Quality Broker AS] dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse i fellesskap å betale erstatning til Grue Sparebank v/styrets leder med kroner 12 000 000 – tolvmillioner –, med tillegg av avsavnsrente på 2,6 % av kroner 3 000 000 – tremillioner – fra 23. juni 2011 til 29. juni 2011, av kroner 6 000 000 – seksmillioner – fra 29. juni 2011 til 28. september 2012 og av kroner 12 000 000 – tolvmillioner – fra 28. september 2012 til 31. januar 2014, * likevel slik at Visse forsikringsgivere v/Lloyds of London c/o Quality Banks [Brokers] ansvar begrenses til kroner 10 000 000 – timillioner – inkl. avsavnsrenter.**
 2. **Sakskostnader tilkjennes ikke.**
 3. **HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Klæt Galaasen og Visse forsikringsgivere v/Lloyds of London c/o Quality Bank [Broker] og Grue Sparebank v/styrets leder dømmes til å dekke utgifter til fagkyndige meddommere for tingretten og lagmannsretten med en halvpart på hver.**
 - * **og fra 31. januar 2014 til betaling skjer den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven av kroner 12 000 000 – tolvmillioner –."**
- (19) I motsetning til tingretten kom altså lagmannsretten til at revisor, revisjonsforetaket og deres forsikringsgiver var erstatningsansvarlige. Lagmannsretten mente imidlertid at banken gjennom egen uaktsomhet hadde medvirket til skaden på en slik måte at erstatningen skulle reduseres med om lag 40 prosent.

- (20) HR-Revisjon AS, Per Ola Galaasen og Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Quality Broker AS anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Sistnevnte part har for Høyesterett endret partsangivelsen til Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Lloyd's generalagent i Norge Espen Kohnæs.
- (21) I anken heter det:
- "For Høyesterett aksepteres lagmannsrettens beskrivelse og vurdering av spørsmålene om regnskapsfeil for begge år. Lagmannsrettens dom om uaktsom revisjon av 2011-regnskapet ankes heller ikke. For tapet som følge av bankens investering i juni 2011 var det ikke nødvendig å ta stilling til kvaliteten på revisjonen, da investeringen her skjedde før revisjonsberetningen ble utferdiget.**
- Den del av lagmannsrettens dom som knytter seg til spørsmål om skadelidtes medvirkning (i dommen ca. 40 % ansvarsreduksjon) og lemping (nektet lemping) påankes ikke.**
- Etter denne avgrensningen angripes lagmannsrettens dom når det gjelder spørsmålet om ansvarsgrunnlag knyttet til Revisors uttalelse i brev 21. juni 2011."**
- (22) For Høyesterett er det fremlagt skriftlige forklaringer fra statsautorisert revisor Per Ola Galaasen, styreleder Wenche Engen og daglig leder Hans Petter Gjeterud i Grue Sparebank og tidligere daglig leder i Glåma Bygg, Geir Håvard Liengen. For øvrig står saken, innenfor den avgrensning som den har fått i anken til Høyesterett, i det vesentlige i samme stilling som for lagmannsretten.
- (23) De ankende parter – *HR-Revisjon AS, Per Ola Galaasen og Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Lloyd's generalagent i Norge Espen Kohnæs* – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (24) Grue Sparebanks tapsbringende investering i Glåma Bygg i juni 2011 kan ikke bebreides revisor.
- (25) Revisor har ikke utvist erstatningsbetingende uaktsomhet, jf. revisorloven § 8-1 første ledd. Han har ikke opptrådt i strid med god revisjonsskikk, jf. revisorloven § 5-2 andre ledd. Vilåårene for informasjonsansvar som følger av Rt. 2008 side 1078 og Rt. 2015 side 556, er heller ikke oppfylt.
- (26) Det første grunnvilkåret for informasjonsansvar er at den avgitte informasjonen er villedende, og at dette skyldes uaktsomhet hos den som har avgitt informasjonen. Revisors brev 21. juni 2011 inneholder ingen villedende opplysninger. Den kontroll i tilknytning til posten "varer i arbeid" som kunne ha avdekket feil ved det foreløpige regnskapet for 2010, var på tidspunktet for avgivelsen av brevet i juni 2011 ennå ikke ferdig utført, og dette fremgår tydelig av brevet.
- (27) Det andre grunnvilkåret for informasjonsansvar er at skadelidte har en rimelig og berettiget grunn til å disponere i henhold til den avgitte informasjonen. Grue Sparebank hadde ikke berettiget grunn til å benytte revisors brev som avgjørende grunnlag for å investere i Glåma Bygg. Banken var kjent med selskapets svake økonomiske stilling og den risiko som dermed knyttet seg til investeringer i selskapet. Den la ikke vekt på

forbehold og opplysninger i brevet og leste informasjon inn i det som kompetente lesere, som styreleder og daglig leder i banken var, ikke kunne utlede av det.

- (28) Det tredje grunnvilkåret for informasjonsansvar er at informasjonen er ment for skadelidte eller i det minste en begrenset gruppe som skadelidte tilhører. At dette vilkåret er oppfylt, bestrides ikke.
- (29) De ankende parter har nedlagt slik påstand:
1. **HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Galaasen og Visse forsikringsgivere v/Lloyd's of London v/Lloyd's generalagent i Norge Espen Komnæs frifinnes mot å betale kroner 6 000 000, med tillegg av avsavnsrente på 2,6 % fra 28. september 2012 til 31. januar 2014, og fra 31. januar 2014 til 30. november 2015 den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven.**
 2. **Grue Sparebank dømmes til å erstatte de ankende parters omkostninger for Høyesterett."**
- (30) Ankemotparten – *Grue Sparebank* – har i korte trekk anført:
- (31) Revisor og hans arbeidsgiver samt deres forsikringsgiver er solidarisk erstatningsansvarlige for Grue Sparebanks tap ved egenkapitalinvesteringen i Glåma Bygg i juni 2011 i henhold til revisorloven § 8-1.
- (32) Revisor handlet uaktsomt ved avgivelsen av brevet 21. juni 2011, jf. revisorloven § 8-1 første ledd. Han opptrådte i strid med god revisjonsskikk, jf. revisorloven § 5-2 andre ledd. Vilkårene for informasjonsansvar er oppfylt.
- (33) Da brevet 21. juni 2011 ble sendt, hadde revisor allerede foretatt omtrent alt han gjorde av vurderinger omkring posten "varer i arbeid", som senere viste seg å være altfor høyt verdsatt. En forsvarlig gjennomgang fra revisors side ville ha avdekket dette, og brevet ble dermed misvisende og feilaktig med hensyn til den reelle økonomiske situasjonen i Glåma Bygg på det tidspunktet.
- (34) Revisor var godt kjent med selskapets økonomiske problemer og behov for umiddelbar kapitaltilførsel. Han var også klar over at Grue Sparebank ville bygge på brevet i forbindelse med sin beslutning om å tilføre selskapet kapital eller kreditt. Dersom revisor i juni 2011 ikke hadde grunnlag for å uttale seg om selskapets regnskaper, burde han ha tatt et klart forbehold om dette i brevet, alternativt latt være å uttale seg. Eventuelle uklarheter i brevet må gå ut over revisor som forfattet det.
- (35) Brevet ga Grue Sparebank en berettiget forventning om at det foreløpige regnskapet for Glåma Bygg som forelå 21. juni 2011, i det alt vesentlige var korrekt, og at det dermed ga et forsvarlig grunnlag for bankens beslutning om å skyte inn kapital i selskapet. Det var avgjørende for banken at Glåma Byggs revisor ga denne bekreftelsen.
- (36) Grue Sparebank har nedlagt slik påstand:
1. **Anken forkastes.**
 2. **HR-Revisjon AS, statsautorisert revisor Per Ola Klæt Galaasen og Visse forsikringsgivere v/Lloyd's of London v/Lloyd's generalagent i Norge Espen**

Kommnæs c/o Quality Broker AS dømmes til å betale Grue Sparebanks sakskostnader for Høyesterett."

- (37) *Jeg er kommet til at anken må forkastes.*
- (38) Revisorers og revisjonsforetaks erstatningsansvar er regulert i revisorloven § 8-1, som lyder slik:
- "Revisor plikter å erstatte skade som denne forsettlig eller uaktsomt har voldt under utførelsen av sitt oppdrag.**
- Et revisjonsselskap er solidarisk ansvarlig med en revisor som har utført oppdraget på dets vegne."**
- (39) Vanlig – simpel – uaktsomhet er altså nok for å pådra revisor og revisjonsforetak ansvar. Det er klart, og heller ikke bestridt, at § 8-1 ikke bare gjelder for avgivelse av revisjonsberetning, men også for andre handlinger som revisor utfører i egenskap av revisor.
- (40) Det er i denne saken spørsmål om det foreligger et såkalt informasjonsansvar overfor tredjepart. Vilkårene for å kunne ilegge et slikt ansvar ble oppstilt i Rt. 2008 side 1078 avsnitt 23 og oppsummert slik i Rt. 2015 side 556 avsnitt 43:
- "For det første må informasjonen ha vært villedende, og dette må skyldes uaktsomhet hos den som har avgitt informasjonen i en profesjonell sammenheng. For det andre må skadelidte ha hatt en rimelig og berettiget grunn til å stole på og innrette seg etter informasjonen. For det tredje må informasjonen ha vært ment for skadelidte eller i det minste for en begrenset gruppe som skadelidte tilhørte."**
- (41) I denne saken er det erkjent fra de ankende parters side at det tredje vilkåret – at informasjonen er ment for skadelidte eller i det minste en begrenset gruppe som skadelidte tilhører – er oppfylt. Derimot bestrides det at første og andre vilkår er oppfylt.
- (42) Som fremhevet i HR-2016-2264-A avsnitt 38, må vilkårene ses i sammenheng. Jeg kan slutte meg til det sitatet fra Hagstrøm og Stenvik i "Erstatningsrett" (2015) side 60 som førstvoterende der gir:
- "Som en generalisering kan det sies at avgiver kan hefte for opplysninger som han burde forstå at skadelidte legger særlig vekt på, dersom utsagnet de framgår av, både når det gjelder innhold, utforming og fremsettelse, er slik at skadelidte hadde berettiget grunn til å bygge på det og disponere i tillit til det."**
- (43) Da revisor utformet brevet 21. juni 2011 om det foreløpige regnskapet, visste han at selskapet var i en vanskelig økonomisk situasjon. Han visste også at det ble arbeidet med å styrke selskapets finansiering, og at brevet kunne bli videreformidlet til banken fra styreleder i Glåma Bygg. Dette plasserer etter min mening revisor så nær banken som mottaker av informasjonen at det skjerper kravet til aktsomhet. Det gjelder selv om man skulle legge til grunn at han ikke konkret visste at banken overveide en aksjeinvestering, noe partene er uenige om. Han må uansett ha skjønnet at banken overveide en risikofylt disposisjon, og at hans uttalelse kunne være viktig for bankens beslutning.

- (44) Det første vilkåret for å ilegge informasjonsansvar reiser i realiteten to spørsmål, nemlig om informasjonen i revisors brev 21. juni 2011 var villedende, og om dette skyldtes uaktsomhet fra revisors side.
- (45) For å kunne avgjøre disse spørsmålene er det nødvendig å vite noe om det som viste seg å være den sentrale feilvurderingen i regnskapet, og om revisors arbeid i denne forbindelse frem til 21. juni 2010.
- (46) Det er posten "varer i arbeid" som her er sentral, nærmere bestemt anslagene over restverdien i form av opptjente men ikke fakturerte arbeider på flere prosjekter som var avsluttet eller nær avslutning. Lagmannsretten kom til at restverdien på disse prosjektene var overvurdert med minst 10,2 millioner kroner i regnskapet for 2010. For Høyesterett har de ankende parter akseptert denne konklusjonen, og at det foreløpige regnskapet som revisors brev 21. juni 2011 knytter seg til, var feilvurdert med omtrent samme beløp.
- (47) Etter å ha påpekt at revisor var klar over at Glåma Byggs tendens til å ha for optimistiske kalkyler av økonomien i pågående prosjekter, skriver lagmannsretten følgende om revisors arbeid med posten "varer i arbeid":

"Revisor har forklart, og lagmannsretten legger til grunn, at han i forbindelse med revisjonen av årsregnskapet 2010, gikk gjennom alle prosjektene sammen med daglig leder, og vurderte holdbarheten av det enkeltes prosjekts dekningsbidrag.

På bakgrunn av den risiko revisor under planleggingsfasen mente forelå, var det etter lagmannsrettens syn, ikke tilstrekkelig å kontrollere holdbarheten av selskapets kalkyler kun gjennom samtaler med daglig leder. Dersom revisor skulle ha handlet i tråd med god revisjonsskikk, burde han ha innhentet eksterne bevis, som støttet holdbarheten av at kalkylene var rimelige. Revisjonen ledet riktig nok til en nedjustering av balanseposten 'varer i arbeid' med 5,2 millioner kroner. Senere gjennomgang av regnskapet, jf. lagmannsrettens vurdering ovenfor, viser imidlertid at det skulle vært foretatt en betydelig ytterligere nedvurdering. Det er all grunn til å tro at overvurderingene hadde blitt avdekket om revisor hadde bedt om dokumentasjon i form av avtaler eller korrespondanse som kunne sannsynliggjøre forventet dekningsbidrag. I så fall måtte revisor ha vurdert sannsynligheten for at Glåma Bygg likevel hadde et krav. Han burde videre ha handlet med større grad av profesjonell skepsis, herunder stilt kritiske spørsmål om ferdigstillelsesgrad og bakgrunnen for analyser og ytterligere fakturering. At det dreide seg om ikke fakturerte fordringer, i prosjekter som ifølge daglig leder var avsluttet eller tilnærmet avsluttet, må videre ha gitt revisor indikasjoner på at grunnlaget for regnskapsføring ikke var til stede."

- (48) Lagmannsrettens uttalelse synes å gjelde revisjonsarbeidet helt frem til revisjonsberetningen ble avgitt 11. juli 2011. Som nevnt overførte Grue Sparebank kjøpesummen for de aktuelle aksjene allerede 23. og 29. juni. Det er derfor ikke årsakssammenheng mellom bankens tap på disse aksjene og den "rene" revisjonsberetningen fra 11. juli. Men revisjonsarbeidet var uansett ikke kommet lenger 21. juni. Spørsmålet blir dermed om revisor på denne bakgrunn skulle ha tatt tydeligere forbehold enn det han gjorde i brevet 21. juni 2011, eventuelt latt være å avgi noen uttalelse, dersom han skulle unngå å komme i ansvar overfor Grue Sparebank.
- (49) Jeg gjentar det avsnittet i brevet som blant annet omtaler "varer i arbeid":

"Det gjenstår endelig avstemming av leverandører fra selskapets side. Det er ikke foretatt en endelig skatteberegning. Det gjenstår også arbeide knyttet opp mot endelig vurdering av varer i arbeide. Etter en gjennomgang med selskapets ledelse i går

forventes det at det ikke ligger noen store overraskelser ved endelig gjennomgang av regnskapsdokumentasjonen for 2010 og bilag i 2011 som kan påvirke 2010-regnskapet."

- (50) De ankende parter har fremhevet at disse formuleringene ikke inneholder faktiske feil: Det sies at det gjenstår arbeid knyttet til posten "varer i arbeid", og det gis bare uttrykk for en forventning – som i seg selv innebærer et forbehold om at den endelige konklusjonen kan bli annerledes – om at det ved en endelig gjennomgang av regnskapsdokumentasjon for 2010 og bilag i 2011 ikke lå an til store overraskelser. Det er videre pekt på at bankens styreleder var utdannet som statsautorisert revisor, og at også daglig leder i banken var økonomikyndig – altså kyndige lesere av denne typen informasjon.
- (51) Spørsmålet er imidlertid om disse setningene lest i sammenheng og på grunnlag av situasjonen som brevet skulle brukes i, likevel var egnet til å villede bankens styre.
- (52) Her vil jeg først peke på at både setningen om "varer i arbeid" og de to foregående setningene om avstemming av leverandører og skatteberegning bruker ordet "endelig" om det som gjenstår. Det er nærliggende å oppfatte dette slik at det meste av revisors arbeid på disse punktene allerede var gjort.
- (53) Selv om siste setning om risikoen for "store overraskelser" direkte knytter seg til "endelig gjennomgang av regnskapsdokumentasjonen for 2010 og bilag i 2011", noe som vel ikke primært gjelder verdivurderingen av "varer i arbeid", er det likevel naturlig å lese setningen i sammenheng med de foregående som en konklusjon som også gjelder disse setningene.
- (54) Dette må sammenholdes med at revisor var kjent med at brevet kunne bli brukt overfor banken, og at den stod foran en vanskelig beslutning om videre finansiering av en betydelig kunde i store problemer. Dersom det var meningen å gi uttrykk for at det gjenstod viktig kontrollarbeid og følgelig betydelige usikkerhetsmomenter til posten "varer i arbeid", som i denne sammenheng åpenbart var sentral for selskapets fremtidsutsikter, ville det være naturlig å forvente at dette kom klart frem. Det må også gjelde overfor økonomikyndige lesere som styreleder og daglig leder i Grue Sparebank. I stedet gir brevet inntrykk av å ville berolige leserne med hensyn til hva slutføringen av revisjonsarbeidet kunne medføre, også for posten "varer i arbeid". Muligheten for en feilvurdering av denne posten på rundt 10 millioner kroner i forhold til det foreløpige regnskapet ligger ikke innenfor det en leser ville forestille seg som mulig etter å ha lest brevet og det foreløpige regnskapet.
- (55) Etter mitt syn var altså brevet villedende. Spørsmålet blir så om dette kan tilskrives revisor som uaktsomt bedømt ut fra standarden i revisorloven § 8-1.
- (56) I Rt. 2003 side 696 – Ivaran-saken – ble det på side 702 uttalt at det for revisorer gjelder et strengt profesjonsansvar, men at det likevel er rom for en viss kritikkverdig adferd før det blir tale om erstatningsbetingende uaktsomhet. Jeg legger dette til grunn.
- (57) Spesielt for revisorer gjelder at de i sitt arbeid med klientenes årsregnskap nettopp skal opptre som allmennhetens tillitsperson, jf. revisorloven § 1-2.
- (58) Jeg peker videre på at selv om brevet 21. juni 2011 ikke var en formell revisjonsberetning, gjaldt det revisors arbeid med Glåma Byggs årsregnskap og inneholdt kommentarer til det foreløpige regnskapet. Det ble altså skrevet i tilknytning til den

pågående utførelsen av en av revisors kjerneoppgaver, der det er grunn til å forvente en høy grad av nøyaktighet og forsiktighet i formuleringene.

- (59) Gitt den kunnskapen som revisor hadde om hvordan brevet kunne bli brukt, mener jeg derfor at det var uaktsomt av ham ikke å ta klarere forbehold om posten "varer i arbeid" i brevet 21. juni 2011. Han burde ha skjønt at de formuleringene han valgte, lett kunne bli oppfattet som at banken kunne se bort fra risikoen for store endringer i posten "varer i arbeid".
- (60) Det andre vilkåret for informasjonsansvar er som nevnt at skadelidte hadde en rimelig og berettiget grunn til å stole på og innrette seg etter informasjonen som ble gitt.
- (61) Jeg har allerede nevnt at lagmannsretten reduserte de ankende parterers erstatningsansvar med cirka 40 prosent med hjemmel i skadeserstatningsloven § 5-1 første ledd første punktum. Lagmannsretten mente at banken, ut fra den kunnskapen den hadde om utviklingen i Glåma Bygg, burde ha vært mer skeptisk til regnskapene og revisors uttalelser. Det må imidlertid påpekes at lagmannsrettens vurdering gjelder bankens investeringer både i 2011 og i 2012. Den siste investeringen skjedde på grunnlag av regnskapet for 2011 og er ikke et tema for Høyesterett. Lagmannsretten uttaler i denne forbindelse at bankens aktsomhet burde ha vært ytterligere skjerpet i forbindelse med investeringen i 2012.
- (62) Lagmannsrettens konklusjon på dette punkt er ikke anket til Høyesterett. Grue Sparebank har erkjent at den skulle ha vært mer kritisk, også i 2011. Spørsmålet for Høyesterett er om bankens egne kunnskaper om situasjonen i Glåma Bygg på investeringstidspunktet i juni 2011 tilsier at det ikke kan bygges noe erstatningsansvar overhodet for revisor på de forventninger som brevet hans skapte hos banken.
- (63) Jeg nevner for ordens skyld at det ikke er anført at banken ville ha foretatt investeringen i 2011 uten brevet fra revisor.
- (64) Også her må etter mitt syn rolleforventningen til en revisor ha betydning: Revisor er som nevnt allmennhetens tillitsperson, og brevet 21. juni 2011 omtalte forhold som ligger innenfor kjerneområdet for revisors arbeid. Da er det etter mitt syn lite rimelig å forvente at banken ikke skulle kunne legge vekt på det.
- (65) De ankende parter har pekt på at revisor i brevet bare ga uttrykk for at det ikke "forventes" noen store overraskelser i det endelige regnskapet, og at banken, som visste at den tok en risiko ved investeringen, ikke kan skyve denne risikoen over på revisor. Her har imidlertid ikke revisor uttalt seg om den fremtidige økonomiske utviklingen for Glåma Bygg. Han har uttalt seg om hva det endelige revisjonsarbeidet med regnskapet for 2010 måtte forventes å føre til. Risikoen for at denne forventningen ikke skulle slå til, er det ikke rimelig å legge fullt ut på banken.
- (66) Banken hadde videre foretatt egne undersøkelser og vurderinger om situasjonen i Glåma Bygg og fremtidsutsiktene for bedriften. Resultatene av dette ble presentert på styremøtet i banken 21. juni 2011, da investeringsbeslutningen ble truffet. Noen regulær "due diligence" ble imidlertid ikke gjennomført. Det var det ikke tid til, og banken kan etter mitt syn vanskelig kritiseres for det.

- (67) Jeg er etter dette kommet til at også det andre vilkåret for informasjonsansvar er oppfylt. Det tredje vilkåret er som nevnt ikke bestridt.
- (68) Det har vært reist spørsmål om disse tre vilkårene er uttømmende, eller om det i tillegg må foretas en konkret helhetsvurdering av om informasjonsansvar bør ilegges. Det er her grunn til å minne om at informasjonsansvaret er et utslag av det alminnelige skyldansvaret. Dermed skal man være varsom med å oppfatte de tre vilkårene som uttømmende i enhver situasjon. Men slik denne saken ligger an, kan jeg ikke se at det er rom for ytterligere konkrete vurderinger. Som nevnt blir lagmannsrettens reduksjon av erstatningsbeløpet på grunn av skadelidtes medvirkning stående når anken forkastes.
- (69) Anken har etter dette ikke ført frem. Ankemotparten har påstått seg tilkjent sakskostnader for Høyesterett, og jeg kan ikke se at det foreligger grunner fra å fravike hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd. Det er fremlagt en omkostningsoppgave på 685 000 kroner med tillegg av merverdiavgift, som legges til grunn.
- (70) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler HR-Revisjon AS, Per Ola Klæt Galaasen og Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Lloyd's generalagent i Norge Espen Komnæs én for alle og alle for én til Grue Sparebank 856 250 – åttehundreogfemtisekstusentohundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

- (71) Dommer **Arntzen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (72) Dommer **Ringnes:** Likeså.
- (73) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- (74) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (75) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler HR-Revisjon AS, Per Ola Klæt Galaasen og Visse forsikringsgivere ved Lloyd's of London ved Lloyd's generalagent i Norge Espen Komnæs én for alle og alle for én til Grue Sparebank 856 250 – åttehundreogfemtisekstusentohundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

Riktig utskrift bekreftes: